



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, zast. Mgr. Janem Švarcem, advokátem se sídlem Vodičkova 24, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 13. 12. 2023, č. j. 61 A 7/2023-67,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2023, č. j. KrÚ 61617/2023/ODSH/15 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Pardubic ze dne 23. 8. 2022, č. j. OSA/P-651/22D/27 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) ve spojení s § 6 odst. 8 téhož zákona. Uvedeného přestupku se stěžovatel měl dopustit tím, že dne 21. 4. 2022 jakožto řidič motorového vozidla na výzvu policisty nepředložil řidičský průkaz při silniční kontrole, byť byl v souladu s § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu povinen jej mít u sebe a podle odst. 8 téhož ustanovení jej na výzvu policisty předložit. Za toto jednání mu byl uložena pokuta ve výši 2 000 Kč, a to v souladu s § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu. Zároveň byla stěžovateli uložena povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Rozhodnutí krajského soudu

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil stěžovatel žalobou u krajského soudu, ve které namítal, že řidičský průkaz na výzvu policisty vůbec předložit nemohl, jelikož mu by zadržen městem Makati ve Filipínské republice a jeho navrácení se domáhá prozatím neúspěšně. V předložení průkazu mu tak bránila překážka nezávislá na jeho vůli a nelze jej vinit z nesplnění nesplnitelné povinnosti. Z těchto důvodů nebyla dána ani subjektivní stránka přestupku. Dále stěžovatel namítal absenci materiální stránky přestupku s ohledem na to, že policisté mají možnost elektronicky či telefonicky ověřit, zda je řidič držitelem řidičského oprávnění. Zároveň stěžovatel upozornil na to, že novelizací zákona o silničním provozu provedenou zákonem č. 261/2021 Sb. má být s účinností za několik měsíců zrušena povinnost mít řidičský průkaz u sebe a je tak podstatně oslaben materiální znak přestupku.

[4] Krajský soud žalobu považoval za nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), napadeným rozsudkem zamítl.

[5] V odůvodnění krajský soud uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že se stěžovatel v minulosti opakovaně domáhal přezkumu správních rozhodnutí, kterými byl uznán vinným z totožného přestupku jako v této věci. Soudy v této věci dospěly k závěru, že není rozhodující, proč stěžovatel řidičský průkaz nepředložil, nýbrž pouze to, že jej nepředložil. Tyto závěry potvrdil také Nejvyšší správní soud svými rozhodnutími ze dne 13. 10. 2023, č. j. 10 As 230/2021-40, a ze dne 12. 10. 2023, č. j. 5 As 174/2022-22. Dále zdůraznil, že mezi účastníky není sporné, že stěžovatel řidičský průkaz na výzvu policisty nepředložil, a tedy nesplnil svou zákonnou povinnost. Není rozhodné, z jakého důvodu jej nepředložil, ani že jej fakticky nepozbyl. Neobstojí ani tvrzené nenaplnění subjektivní stránky přestupku, jelikož stěžovatel jakožto držitel řidičského oprávnění mohl a měl vědět, že má povinnost řidičský průkaz na výzvu předložit. Tyto závěry podporuje také skutečnost, že se stěžovatel uvedeného přestupku dopustil opakovaně. Samotné zadržení řidičského průkazu ve Filipínské republice zavinění nevyklučuje.

[6] Podle krajského soudu platnost zákona č. 261/2021 Sb. nemá na posouzení materiální stránky přestupku vliv, jelikož je třeba vycházet z platné a účinné právní úpravy, podle které byl stěžovatel povinen mít řidičský průkaz u sebe a na výzvu jej předložit. Krajský soud také zdůraznil, že uvedená novela povinnost mít řidičský průkaz u sebe ruší až s účinností k 1. 7. 2025. S ohledem na právě uvedené jsou v této věci stále aplikovatelné závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016-39. Krajský soud odkázal také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 As 106/2019-33, kde dospěl k závěru, že materiální stránka přestupku spočívajícího v nepředložení řidičského oprávnění

pokračování

je naplněna bez ohledu na to, zda mají policisté možnost ověřit, jestli je řidič držitelem řidičského oprávnění.

3. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodu nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel v první řadě uvádí, že napadený rozsudek nabyt právní moci dne 10. 1. 2024, tedy v době, kdy již jemu vytýkané jednání nebylo přestupkem, neboť s účinností od 1. 1. 2024 nemusí mít řidič motorového vozidla, který je držitelem platného řidičského průkazu České republiky, tento průkaz u sebe. Podle stěžovatele v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu platí – je-li to pro pachatele přestupku příznivější, odpovědnost za přestupek se posuzuje podle zákona pozdějšího, což platí i pro soudní řízení správní a rozhodným okamžikem je právě nabytí právní moci rozsudku správního soudu.

[8] Dále stěžovatel uvedl, že řidičský průkaz předložit nemohl z důvodu zadržení ve Filipínské republice. Neztotožňuje se tak se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2021, č. j. 10 As 230/2021-40, kdy soud uvedl, že není relevantní, z jakých důvodů řidič nemá řidičský průkaz u sebe. To by však pro stěžovatele znamenalo zákaz řízení po celou dobu několika let, co mu je řidičský průkaz Filipínskou republikou nezákonně zadržován, což je však výkladem nepřiměřeně přísným a absurdním. Stěžovatel tedy nemohl řidičský průkaz předložit z objektivních důvodů, na což však soud v uvedeném rozsudku nijak nereagoval a nevysvětlil, co by měl stěžovatel učinit, pokud by chtěl svého řidičského oprávnění využívat a nečinit tak nezákonně.

[9] Podle stěžovatele se krajský soud nedostatečně vypořádal s námitkou nezohlednění absence materiálního aspektu přestupku, jelikož policisté zásadně mají vybavení pro kontrolu oprávnění prokazovaného řidičským průkazem. Policisté byli vybaveni pro dálkovou lustraci osob v registru řidičů a současně již byla platná úprava rušící povinnost mít u sebe řidičský průkaz – viz Čl. LXXIX bod 1 zákona č. 261/2021 Sb. Materiální aspekt přestupku tak chybí a nejde o jednání, které by mělo alespoň minimální společenskou škodlivost. Stěžovatel proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu v napadeném rozsudku a setrvává na svém názoru uvedeném v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Námitky uplatněné v kasační stížnosti se v podstatě shodují s námitkami žalobními a žalovaný je považuje za nedůvodné. Žalovaný dále upozornil, že pro krajský soud byl rozhodný právní stav v den vyhlášení rozsudku, tj. 13. 12. 2023, kdy jednání stěžovatele bylo přestupkem. Žalovaný tedy navrhl kasační stížnost zamítnout.

4. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen. Poté se Nejvyšší správní soud, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda

kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle uvedeného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[12] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, a to tak, že jsou jeho znaky naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce je podle závěrů zaujatých v označeném usnesení přijatelná v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost ve světle uvedených kritérií a dospěl k závěru, že byl naplněn důvod ad 1) kritérií přijatelnosti. Přesah vlastních zájmů stěžovatele představuje skutečnost, že napadený rozsudek byl sice vyhlášen za účinnosti právní úpravy považující stěžovatelovo jednání za přestupek, ovšem nabytí právní moci v době, kdy již toto jednání účinná právní úprava za přestupek nepovažovala. Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že pro povinnost přihlédnout k příznivější právní úpravě je rozhodný právě okamžik nabytí právní moci napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud v této věci dospěl k závěru, že jde o právní otázku, která doposud nebyla judikaturou plně řešena, a proto shledal kasační stížnost přijatelnou a přistoupil k jejímu meritornímu posouzení.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] V souladu s článkem 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) platí, že „*[t]restnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější*.“ Toto pravidlo bezpochyby dopadá i na protiprávní jednání naplňující znaky přestupku. Spornou otázkou však v této věci je, ke kterému okamžiku je nutné existenci pozdějšího pro pachatele příznivějšího zákona zohlednit.

[16] Nejvyšší správní soud se již v minulosti zabýval otázkou, zda jsou krajské soudy přezkoumávající pravomocná rozhodnutí správních orgánů povinny zohlednit příznivější právní úpravu, která byla účinná až v řízení před správním soudem. V usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS, dospěl zdejší soud k závěru, že krajské soudy rozhodující ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu mají povinnost přihlédnout k právní úpravě, která nabytí účinnosti po spáchání protiprávního jednání v případě, je-li to pro pachatele příznivější. Krajské soudy tak obecně mají povinnost příznivější právní úpravu zohlednit.

[17] Ve výše označeném usnesení se rozšířený senát zabýval i tím, zda tyto závěry platí také pro Nejvyšší správní soud. K této otázce uvedl (bod [52]): „*Rozšířený senát dodává, že výše vyslovené závěry neplatí pro Nejvyšší správní soud, neboť ten je orgánem rozhodujícím o mimořádném opravném prostředku. Rozhodnutí krajského soudu o žalobě je pravomocným výsledkem soudního přezkumu, včetně uplatnění plné jurisdikce. Proto v rámci řízení o kasační*

pokračování

stížnosti již nemůže být zohledněna právní úprava, která by nabyla účinnosti poté, co právní moci nabylo rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti bez ohledu na uplatněné kasační námitky ex offio přezkoumá, zda bylo správně aplikováno právo v předcházejících řízeních. Je tedy i povinen se zabývat právním stavem a jeho případnými změnami nastalými až do okamžiku rozhodování krajského soudu a zkoumat v rámci kasačního přezkumu, zda krajský soud dostal své vlastní povinnosti zkoumat tuto otázku před svým rozhodnutím. Podobná je ostatně situace při rozhodování o trestných činech. V trestní judikatuře se ustálil názor, že změna právní úpravy, byť by nová právní úprava vyznívala ve prospěch pachatele, zásadně není důvodem pro podání mimořádného opravného prostředku (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1588/2005, č. 52/2006 Sb. NS, ze dne 23. 3. 2006, sp. zn. 4 Tz 17/2006, č. 17/2007 Sb. NS, či ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 8 Tdo 697/2010).“ (důraz přidán).

[18] Z usnesení rozšířeného senátu je tak zřejmé, že na rozdíl od krajských soudů Nejvyšší správní soud nemá zohledňovat změnu právní úpravy, ke které došlo až v řízení o kasační stížnosti. Nicméně z citovaného usnesení vyplývají dva okamžiky, které by bylo možné považovat za rozhodné pro povinnost zohlednit příznivější právní úpravu v řízení před krajským soudem, a to buď okamžik nabytí právní moci rozhodnutí krajského soudu, anebo již okamžik jeho rozhodování. Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že nejasnému vymezení tohoto okamžiku došlo zjevně proto, že situace, která nastala v projednávaném případě, tedy že by ke změně právní úpravy došlo v mezidobí rozhodování krajského soudu a nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, byla doposud poměrně těžko představitelnou. Z těchto důvodů jde o otázku, která nebyla v judikatuře doposud plně řešena a nyní je tak na Nejvyšším správním soudu, aby své dřívější stanovisko v této věci podrobněji vyložil.

[19] Napadený rozsudek krajského soudu byl vyhlášen dne 13. 12. 2023, tedy v době, kdy bylo stěžovatelovo jednání účinnou právní úpravou označeno za přestupek. Nicméně uvedený rozsudek krajského soudu nabyl právní moci až dne 10. 1. 2024, tedy po účinnosti novely zákona o silničním provozu provedené zákonem č. 271/2023 Sb., kterým byla zrušena povinnost řidičů mít u sebe řidičský průkaz v případě, že jsou držiteli řidičského průkazu vydaného Českou republikou. Řidiči motorových vozidel, kteří jsou držiteli řidičského průkazu vydaného Českou republikou, tak nově mohou na výzvu policisty, vojenského policisty, strážníka obecní policie nebo celníka k jeho předložení namísto tohoto předložení prokázat svou totožnost. Je tak klíčové, zda je pro aplikaci příznivější právní úpravy rozhodný okamžik nabytí právní moci či již vyhlášení napadeného rozsudku a zda tedy měl změnu právní úpravy zohlednit krajský soud.

[20] Nejvyšší správní soud na tomto místě také pro úplnost uvádí, že se krajský soud ve svém rozsudku zabýval pouze zákonem č. 261/2021 Sb. s účinností ode dne 1. 7. 2025, kterým mělo dojít ke zrušení povinnosti řidičů mít řidičský průkaz u sebe. Na tento zákon odkazoval v žalobě i v kasační stížnosti také stěžovatel. Následně však na základě pozměňovacího návrhu poslance Stanislava Blahy [viz sněmovní tisk č. 366/3, pozměňovací a jiné návrhy k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, bod E.6., 9. volební období, digitální repozitář, www.psp.cz], došlo k rychlejší změně účinné právní úpravy a povinnost mít

řidičský průkaz u sebe, pokud je řidič držitelem platného řidičského průkazu České republiky, byla zrušena již zákonem č. 271/2023 Sb., a to s účinností ode dne 1. 1. 2024. Tuto novou právní úpravu však krajský soud ve svém rozhodnutí vůbec nezohlednil a zabýval se pouze stěžovatelem označeným zákonem, který v průběhu řízení před soudem pozbyl relevanci pro právě posuzovanou věc. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí odkazuje na zákon, kterým skutečně k 1. 1. 2024 došlo ke zrušení vytýkaného přestupku. Nicméně i přes zohlednění zákona č. 261/2021 Sb. namísto zákona č. 271/2023 Sb. považuje Nejvyšší správní soud závěry uvedené v napadeném rozsudku za správné.

[21] Jak již bylo uvedeno výše, nyní projednávaná situace je značně specifická v tom, že ke změně právní úpravy došlo právě v mezidobí mezi vyhlášením rozsudku krajského soudu a nabytím právní moci tohoto rozhodnutí. Nastalou situaci lze považovat za velmi výjimečnou, což je reflektováno i tím, že v dosavadní judikatuře na ni nelze nalézt její jednoznačné řešení. Nicméně možnost jejího vzniku je dána zejména § 54 odst. 3 s. ř. s. V souladu s tímto ustanovením má soud vyhotovit rozsudek nejpozději do jednoho měsíce od vyhlášení a učinit potřebná opatření k doručení stejnopisu rozsudku účastníkům do vlastních rukou. Předseda soudu může tuto lhůtu ze závažných důvodů nejvýše o dva měsíce prodloužit. Sám zákonodárce tedy připouští, že mezi vyhlášením rozsudku a jeho písemným vyhotovením, resp. doručením účastníkům a s tím spojeným nabytím právní moci tohoto rozsudku, může nastat poměrně dlouhá prodleva. Není tak vyloučeno, aby v tomto mezidobí došlo ke změně právní úpravy. V projednávaném případě krajský soud požadavky uvedeného ustanovení splnil, neboť napadený rozsudek vyhlásil dne 13. 12. 2023 a k písemnému vyhotovení rozsudku a odeslání stejnopisu rozsudku přistoupil dne 9. 1. 2024, tedy v rámci zákonem stanovené měsíční lhůty.

[22] Nejvyšší správní soud tak má za to, že okamžik nabytí právní moci vyjadřuje, že dané rozhodnutí již není možné řádnými opravnými prostředky změnit. Rozhodnutí se nestává nezměnitelným až okamžikem nabytí právní moci. Krajské soudy nemají možnost z důvodu změny právní úpravy měnit výrok již vyhlášeného rozsudku. Byť tedy okamžik nabytí právní moci vyjadřuje možnost rozhodnutí vyvolat právní účinky, pro zohlednění příznivější právní úpravy právní moc rozhodnutí nelze považovat za rozhodující.

[23] Ostatně tento závěr podporuje také nauka civilního práva, která se v zásadě obdobným problémem zabývá následovně: „*Stanovení domněnky pravdivosti výroku rozhodnutí má zásadní význam při rozporu mezi vyhlášeným zněním a zněním dle písemného vyhotovení; zásadně je sice rozhodující vyhlášené znění výroku (jímž je soud vázán), ale odchylky tohoto znění v písemném vyhotovení musí být prokázány (např. v rámci výkonu rozhodnutí). Význam písemného vyhotovení rozhodnutí spočívá především v tom, že je dokladem o tom, jak soud rozhodl.*“ (důraz přidán); viz WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní*. Praha: Linde Praha, a. s., 2011, s. 275-276. Zároveň podle § 156 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, platí: „*Jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán.*“ Totožné pravidlo je obsaženo také ve druhé větě § 49 odst. 10 s. ř. s. Správní soud je tedy rovněž vázán rozsudkem již okamžikem jeho vyhlášení, nikoliv až po nabytí právní moci. I když tedy materiální právní moc, která představuje nezměnitelnost rozhodnutí, nastává až po doručení písemného vyhotovení rozsudku, výrok jako takový lze považovat za nezměnitelný již po jeho vyhlášení.

pokračování

[24] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud je povinen postupovat podle zásady vymezené v čl. 40 odst. 6 Listiny, tj. použít pro pachatele pozdějšího příznivějšího zákona, který je účinný v době vyhlášení rozsudku. Již v tomto okamžiku je nutné rozhodnutí krajského soudu považovat za formálně nezměnitelné. Po vyhlášení formálně nezměnitelného rozsudku krajského soudu, avšak před nabytím jeho právní moci, již není možné změnu právní úpravy zohlednit. Nejvyšší správní soud tento kasační bod shledal nedůvodným.

[25] Ve vztahu k ostatním uplatněným kasačním námitkám pak poznamenává, že tyto byly judikaturou plně vyřešeny a v nyní projednávané věci neshledává důvod se od těchto svých dřívějších závěrů odchýlit.

[26] Ve vztahu ke skutečnosti, že stěžovatel nemohl svůj řidičský průkaz předložit, jelikož je mu neoprávněně zadržován Filipínskou republikou, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj dřívější rozsudek ze dne 13. 10. 2021, č. j. 10 As 230/2021-40, jakož i usnesení ze dne 12. 10. 2023, č. j. 5 As 174/2022-22. V obou těchto rozhodnutích, které se týkaly totožného stěžovatele, i totožné uplatněné námitky, zdejší soud dospěl k závěru, že není podstatné, z jakých důvodů řidič svůj řidičský průkaz nemá u sebe, respektive jej na výzvu policisty nepředloží. Nejvyšší správní soud nyní neshledává důvod, proč se od této své dřívější judikatury odchýlit. Důvod nepředložení řidičského průkazu, tedy i jeho tvrzené neoprávněné zadržení Filipínskou republikou je pro posouzení daného přestupku irelevantní. Skutková podstata posuzovaného přestupku byla naplněna samotným nepředložením průkazu k výzvě policisty. Tvrzení o neoprávněném zadržení řidičského průkazu není způsobilé zvrátit závěry o spáchání vymezeného přestupku.

[27] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud uvádí, že na rozdíl od stěžovatelova přesvědčení není úkolem správních soudů poskytnout stěžovateli návod, jak měl správně postupovat v případě, že mu je řidičský průkaz neoprávněně zadržován. Bylo na samotném stěžovateli, aby našel řešení, jak získat svůj řidičský průkaz zpět či jak by mohl v souladu se zákonem nadále svého řidičského oprávnění využívat. Zároveň nelze pominout, že si stěžovatel musel být vědom toho, že jízdou bez řidičského průkazu porušuje zákon o silničním provozu, a to již z toho důvodu, že jako držitel řidičského oprávnění je povinen znát příslušnou právní úpravu a řídit se jí. Stěžovatel se totožného přestupku dopouštěl opakovaně, což jen podporuje závěr, že si musel být nezákonnosti svého počínání vědom. I přes jím tvrzené skutkové okolnosti tak bylo na místě, aby se řízení motorových vozidel zdržel do okamžiku nalezení řešení k získání svého řidičského průkazu zpět. Pokud tímto způsobem stěžovatel nepostupoval a motorová vozidla řídil, vystavil se sám a dobrovolně riziku případného postihu za tímto spáchaný přestupek.

[28] Stejně tak nelze akceptovat stěžovatelovu námitku absence materiální stránky projednávaného přestupku. I v tomto případě jde o otázku, která byla v judikatuře správních soudů plně a opakovaně řešena. Nejvyšší správní soud uvádí, že na rozdíl od tvrzení stěžovatele není rozhodujícím okamžikem pro zohlednění příznivější právní úpravy samotná platnost, ale klíčovým je až okamžik nabytí účinnosti této právní úpravy. Tento závěr je možné dovodit již ze samotného textu článku 40 odst. 6 Listiny, podle kterého se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Krajský soud v napadeném rozsudku zcela správně uvedl, že při posuzování případné příznivější právní

úpravy je nutné vycházet z právní úpravy platné a účinné v době rozhodování a není tak na místě zohledňovat zákon, který má nabýt účinnosti až v budoucnu. Krajský soud tedy nebyl povinen neúčinnou právní úpravu ve svém rozsudku zohlednit. Je také nepochybné, že v době spáchání vytykaného jednání se o přestupek jednalo.

[29] Existencí materiální stránky přestupku spočívajícího v nepředložení řidičského průkazu na výzvu policisty se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval, a to i při zohlednění námitky týkající se možnosti, resp. praxe policistů, kteří údajně z registrů již při silniční kontrole ověřují, zda je řidič držitelem platného řidičského oprávnění. Je potřeba reflektovat také to, že možnost vyzvat řidiče k předložení řidičského průkazu nenáležela pouze policistům, ale také např. celníkům, u nichž ani nebylo tvrzeno, že by rovněž měli možnost z příslušných registrů ověřit, zda je řidič držitelem platného řidičského oprávnění. Jak správně uvedl také krajský soud, na tuto věc jsou nadále aplikovatelné závěry zdejšího soudu vyplývající např. z rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016-39, a ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 As 106/2019-33, ve znění opravného usnesení ze dne 7. 11. 2019, č. j. 6 As 106/2019-43, ve kterých dospěl k závěru, že materiální stránka daného přestupku je dána bez ohledu na to, zda policisté automaticky provádějí lustraci řidiče. Ani tato okolnost tak nepředstavuje důvod, pro který by Nejvyšší správní soud měl přistoupit ke zrušení napadeného rozsudku krajského soudu.

[30] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené konstatuje, že kasační stížnost sice bylo nutné podrobit meritornímu přezkumu, na základě tohoto přezkumu však dospěl k závěru, že jde o kasační stížnost nedůvodnou.

5. Závěr a náklady řízení

[31] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl (výrok I.).

[32] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Úspěšnému žalovanému, jemuž by jako jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 16. srpna 2024

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu